Живот и дело на Димитър Камбуров

На 26.09.1900г. над село Хасан Факъ, Османпазарско (по-късно село Палатица, сега Камбурово, общ. Омуртаг), бавно пада вечерния здрач и откъм Калето духа остър ноемврийски вятър. Тази вечер Ана, жената на общинския писар Христо Камбуров, ражда четвъртия си син. Наричат го Димитър. В многолюдното семейство детето живее под грижите на една майка, която обича книгите, в един дом, в който има „ Под игото" на Иван Вазов, „Записките" на Захари Стоянов, пламенните стихове на Христо Ботев. Расте будно и впечатлително дете. В училище се учи прилежно и всички го обичат. В скромните училищни празници и на годишните утра Митко Камбуров пламенно, задъхано, с детска искреност декламира безсмъртните Ботеви стихотворения. Особено много обича разказите на дядо си Сава Милков за руските войници с големи светли бради и бели калпаци, и завинаги обиква братска Русия. В детската душа остава траен спомен свои приятелчета.

Идва Първата световна война. На фронта заминават двамата братя на Димитър, които загиват един след друг. Ученикът в Шуменската гимназия Димитър Камбуров живо се интересува от събитията на фронта. Много въпроси вълнуват ума му и остават без отговор.

През 1920 година в първите дни на септември двадесет годишния Димитър Камбуров отново прекрачва училището в родното си село, но вече като млад учител. Новият учител е обаятелна личност – среден на ръст, със златиста коса, високо чело и бяло лице. Много възторг и обич към хората излъчват очите му.

През 1919 година в село Хасан Факъ е създадена партийна организация от учителя Димитър Вамторов и още след завръщането си от Шуменската гимназия младият Камбуров се включва в нейните редове. Почти всяка вечер младите комунисти идват в училището, където учителят им чете революционна литература и беседва с тях. В селото е създадено просветно дружество „Светлина", от чието име Камбуров изнася пред селяните беседи, подготвя и участва в театрални представления. Селяните обичат своя учител. През 1927 година по негова инициатива е основано читалище, а през следващата година – кредитна кооперация „Труд" с потребителен магазин.

Сканирано с CamScanner

Богата и разнообразна е дейността на Димитър Камбуров през този период. Заедно с колегите си открива вечерно училище за възрастни. Построява се нова училищна сграда. Камбуров умее да разговаря с хората, той не натрапва своите убеждения, отнася се строго с строго с младежите, но те го обичат, той е твърде скромен, но пак става познат в близки и по-далечни села. Камбуров застава начело на учителската профорганизация в околията, която развива голяма дейност. Към нея се присъединяват много учители от Тузлука и Герлово. В края на 1933 година тя вече наброява около 40 души. Като делегат на Втората нелегална конференция на борческия учителски профсъюз в София, той се запознава с много известни дейци от страната. Организацията има и своя група, която оживено кореспондира с учители от Русия и Франция. Редакционна колегия начело с Димитър Камбуров издава „Вестник-тетрадка" с дописки, статии, хумористични стихове.

Когато след Деветнадесетомайския преврат от 1934 година Димитър Камбуров и неговите съмишленици протестират срещу околийското ръководство, той бива уволнен като учител, без право да учителства в цялата страна. Камбуров вече е баща на 3 деца, с болна съпруга, но той търси работа в горската кооперация в Лъджене и Етрополе.

През Втората световна война, след нападението на Германия срещу Съветския съюз, в страната започва активно съпротивително антифашистко движение. В тази борба Димитър Камбуров активно се включва в Омуртажка околия. През ноември 1942 година провежда нелегална партийна среща, където Камбуров е избран за секретар на Омуртажкия комитет на партията. Високото доверие Камбуров приема с чувство на голяма отговорност. Нелегалната работа в околията взема все по-големи размери. Започва подготовката за създаване на партизански отряд. Събират се пари, храна, дрехи, оръжие, подготвят се бази, изграждат се връзки, нелегални квартири. В края на 1943г. във вековната гора в родния му край се създава Омурташкия партизански отряд с командир Петър Иванов и политкомисар Димитър Камбуров. Провежда се и първата партизанска акция. Победите на съветската армия над германците още повече вдъхновява партизанската борба и печелят нови привърженици. По решение на Девета Възстаническа оперативна зона отрядът се разделя на 2 части – Балканска и Тузлушка. Уточняват се районите на действие, паролите, явките, общите акции. Акциите следват

Сканирано с CamScanner

една след друга – Любичево, Длъжка поляна, Моравка. За борба с партизаните, с техните ятаци и помагачи е изпратена хилядна войска, жандармерия и полиция. В началото на месец януари 1944г. Тузлушката чета е разбита напълно. Ударът е насочен към Балканската чета. Партизаните, водени от своя политкомисар, Димитър Камбуров, успяват да се доберат до базата в Джендемдере . Дълбокият сняг издава следите им. Когато почиват от дългия и изтощителен път, войската ги издебва, обкръжава ги от всички страни и открива огън. Набързо съставят план за измъкване от обсадата. Това е единствения път – изтегляне нагоре по дерето, заледено, с паднали борове. Първи излизат от землянката най-отпадналите физически и девойките. По-добре въоръжените с точна стрелба покриват изтеглянето. Последен след колоната тръгва и Камбуров, но куршум го застига и поваля върху леда. Пред опасността да попадне жив в ръцете на врага, той се самоубива. Денят е 26.01.1944г. Изтеглящите се партизани мълком се прощават със своя политкомисар. Няколко дни по-късно, загива дъщеря му Анка, също партизанка.

Селяните от Палатица, запазили топъл спомен за Димитър Камбуров и неговия всеотдаен живот, наричат селото си Камбурово, както се нарича и днес.

Нека и ние, чието училище носи неговото име си спомним с благодарност за Димитър Камбуров.

Сканирано с CamScanner